

Қазақстан Республикасының Денсаулық Сақтау Министірілігі

*Асфендияров атындағы Қазақ Ұлттық Медицина
Университеті.*

*Тақырыбы: **АИВ жұқпасына қарсы вакцина.***

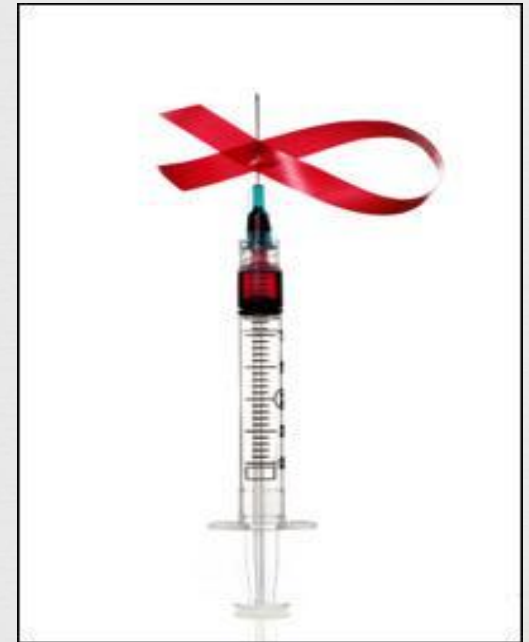

*Орындаған: Нугмидинов М.
Факультет: Жалпы медицина
Курс: 4
Тобы: 24-02*

Алматы 2013ж.

Мақсаты:

- Қазіргі кездегі АИВ-жұқпасна қарсы вакциналарды жасаудың мәселелерімен таныстыру.

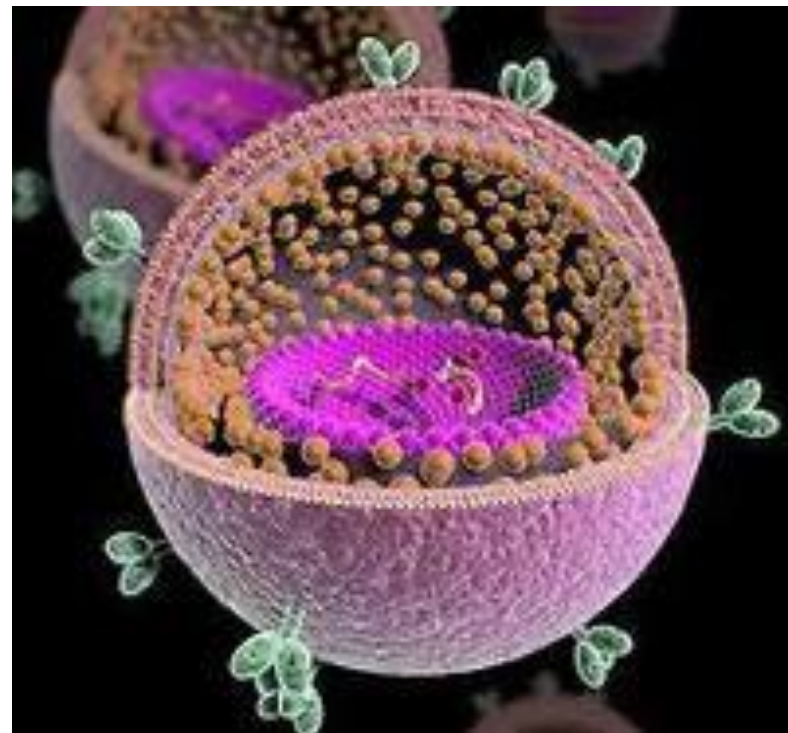
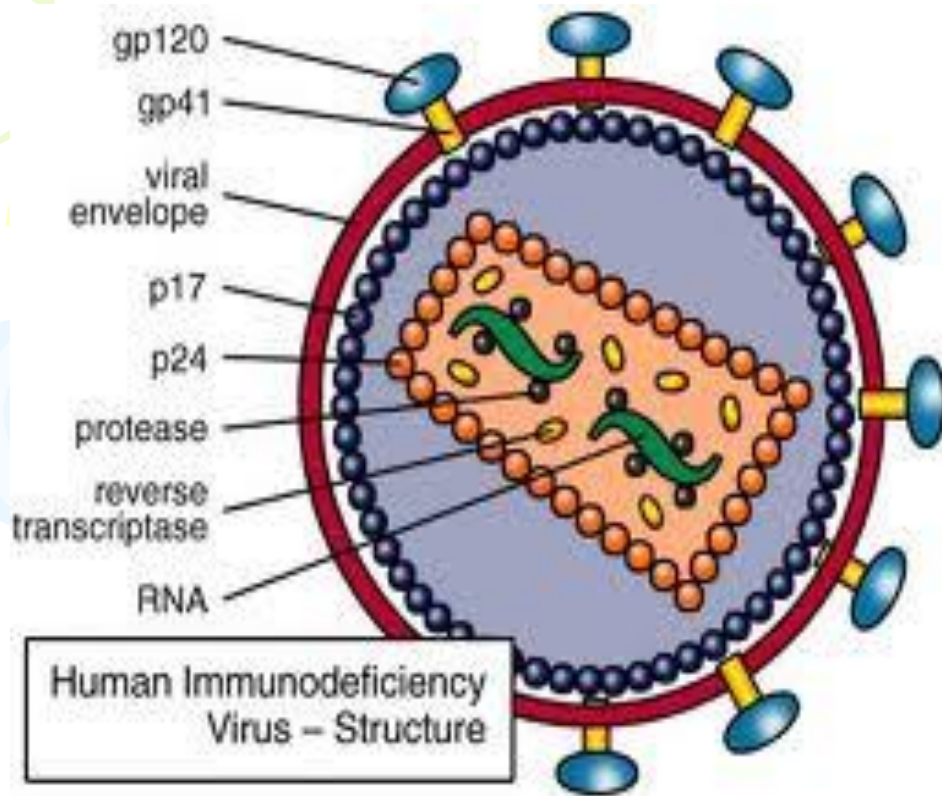
Міндеттері:

-
- *I. Кіріспе.*
  - *II. АИВ жұқпасына/ЖИТС-на қарсы бірінші ресейлік вакцина.*
  - *III. Вакцинаның артықшылықтары мен сәтсіздікке ұшырау себептері.*
  - *IV. Қорытынды.*
  - *V. Пайдаланған әдебиеттер.*

I. Кіріспе.

-
- *Жүре пайда болған иммунды тапшылық синдромы (ЖИТС) немесе ADIS(ағылшын сөзінен Acquired Immunodeficiency Syndrome) көбінесе иммундық жүйенің зақымдалуымен сипатталатын АИВ адамның иммунды тапшылық вирусы* тудыратын ауыр сырқат. АИВын 1983жылы бір уақытта және бір біріне тәуелсіз Америка ғалымы Р.Галло мен Франция зерттеушісі Л.Монтанье ашты.

АИВ-НЫҢ ҚҰРЫЛЫСЫ:

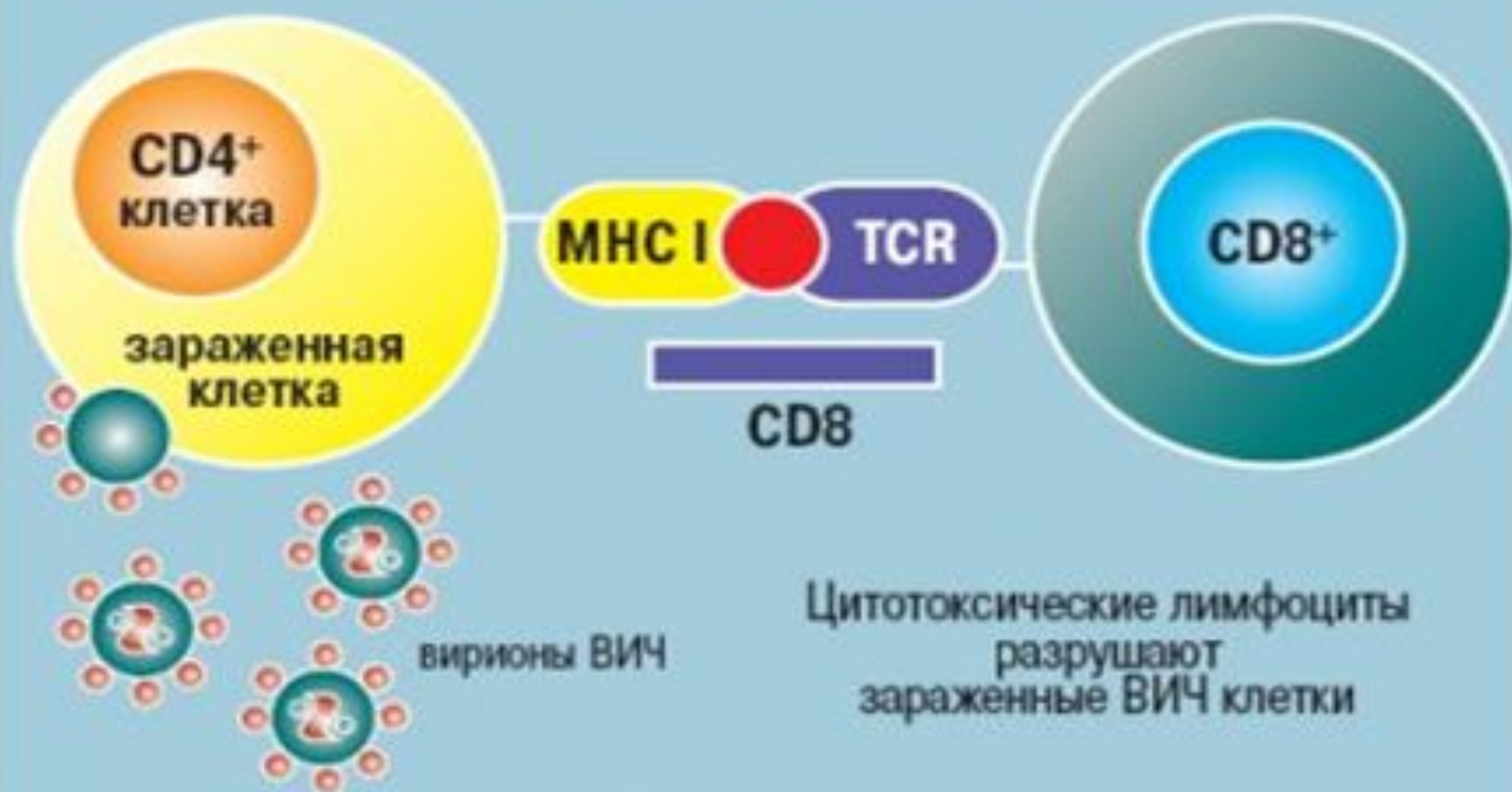
Ауру клиникалық көрінісінің полиморфтылығымен, ұзақ ағымымен, жоғары өлім жітімдігімен сипатталады.

АИВ – тің клиникалық көрінісі ретінде науқаста дамидын иммундық тапшылық болып табылады. Иммунды жүйеге АИВ-тің қатты әсер етуі оның белгілі типті лимфоциттерді зақымдай алу қабілетімен сипатталады. Вирустың бастамасы болып тимустағы Т лимфоциттерде дамидын хелперлер мен индуктор популяциясы болып табылады. Бұл жасушалар өз беткейінде гликопротеин, CD4 молекулаларын АИВ вирусы қабатына тасымалдайды. Асқынған жағдайларда әртүрлі патологиялық асқынулар байқалады.

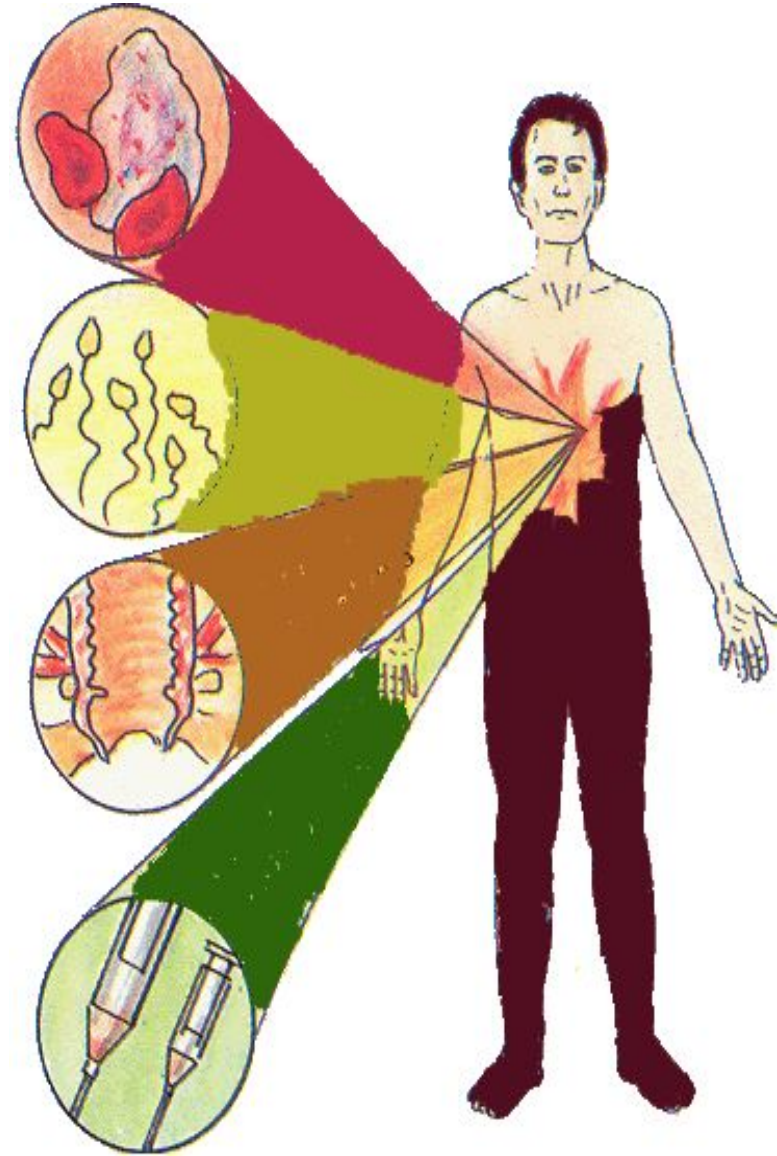
АИВ-ға қарсы жасушалық жауап

КЛЕТОЧНЫЙ ОТВЕТ: мишень — клеточная стадия жизненного цикла вируса (инфицированные клетки)

• **Табиғи жағдайда жұғу жолдары:**

- ✓ жыныстық қатынас арқылы,
- ✓ АҚТҚмен зақымданған қан құю жағдайынан,
- ✓ инені және басқа да құралдарды бірге немесе қайталап қолдану,
- ✓ анадан балаға жүктілік кезінде, босанғанда немесе көкірекпен емізу барысында.

II. АИВ жұқпасына/ЖИТС-на қарсы бірінші ресейлік вакцина.

ВИЧРЕПОЛ - АИВ жұқпасына/ЖИТС-на қарсы бірінші ресейлік вакцина.

ВИЧРЕПОЛ вакцинасы-иммунитетті күшейтетін препарат полиоксидонимен рекомбинацияланған синтетикалық ақуыздардан тұратын конъюгат. АИВ ның синтетикалық тұрақты антигендерін пайдалану вакцинаны вирусқа деген тәуелділіктен сақтайды.

Полиоксидонии-вакциналық антигенге иммунды жауапты бірнеше есе жоғарылатады, сонымен қатар АИВ жұқпасы кезінде жойылатын Т-жасушалардың аман қалуына септігін тигізеді.

ПОЛИОКСИДОНИЙ

Полиоксидоний – иммунды жүйені ынталандырады. Көбіне балалар қолданысында. Төтенше сәтте қажет тілікті өтейді және вирус инфекциясының алдында алуда қолданылады.

- *ЖИТСқа қарсы вакцинаны сынау үшін ерікті адамдар тобы алынады. Себебі АИВ жұқпасынан адамдарды қорғау өте күрделі мәселелердің бірі. Оны шешу ерікті адамдар тобынсыз мүмкін емес, себебі ЖИТС пен АИВ жұқпасына жануарлардың адекватты моделі жоқ.*

- *Клиникалық тәжірибені сынауға АИВ жұқпасымен ауырмаған, дені сау, 20-50жас аралығындағы ерлер мен әйелдер шақырылады. Олар медициналық сараптаудан өтіп, 1жыл көлемінде айына 1рет медицина орталығына келіп тұрады.*

□ *Вақцинаны клиникалық сынақтан өткізу негізгі*

3 фазадан тұрады:

1-фаза: қауіпсіздігі және ауыртпалығы қаралады. Зерттеуге 10-30 өз еркімен келуші адамдар қатыстырылады. Фаза 8-13 айға созылады.

2-фаза: вакцинаның адамға деген иммуногенділігі бағаланады. 50-500-дей өз еркімен келуші адамдар қатыстырылады. Фаза 18-24 айға созылады.

3-фаза: вакцинаның қорғаныс эффективтілігін анықтауға көңіл бөлінеді. 3000-5000-дей өз еркімен келуші адамдар қатыстырылады. Бұл фаза кем дегенде 3-4жылға созылады.

III. Вакцинаның артықшылықтары мен сәтсіздікке ұшырау себептері.

НЕГІЗГІ БӘСЕКЕЛЕСТІК АРТЫҚШЫЛЫҚТАРЫ: АНТИГЕНДІК ҚҰРАМЫМЕН ҒАНА ЕРЕКШЕЛЕНБЕЙДІ, ИММУНОГЕНДІ ПРЕПАРАТТЫҢ ӘСЕР ЕТУ КҮШІН ЖОҒАРЫЛАТАТЫН ПОЛИОКСИДОНИИ ИММУНОМОДУЛЯТОРЫМЕН КОНЪЮГИРЛЕНГЕН. БҰЛ АНТИГЕНГЕ ДЕГЕН ТАБИҒИ ЖАУАПТЫ ҚАЛЫПТАСТЫРУҒА СЕПТІГІН ТИГІЗЕДІ. ТОКСИГЕНДІЛІГІ, ЖАНАМА ӘСЕРЛЕРІ, ҚАРСЫ КӨРСЕТКІШТЕРІ ЖОҚ, ӨЙТКЕНІ АНАЛОГТАРЫ ЖОҚ.

БАСҚА АНОЛОГТАРҒА ҚАРАҒАНДА СПЕЦИФИКАЛЫҒЫ 15%-ҒА, ЭФФЕКТИВТІЛІГІ-10%-ҒА, ҚОЛДАНЫЛУЫ БОЙЫНША-50%-ҒА КЕҢ.

ҒЫЛЫМИ МАҢЫЗЫ: ВАКЦИНАНЫ АЛУДЫҢ ЗАМАНАУИ ТЕХНОЛОГИЯЛАРМЕН ЖҮЗЕГЕ АСЫРЫЛУЫ ГЕНДІК ИНЖЕНЕРИЯ КӨМЕГІМЕН АТҚАРЫЛАДЫ.

ВАКЦИНАНЫҢ ДӘРІЛІК ФОРМАСЫ: ФОСФАТТЫ-ТҰЗДЫ БУФЕРДЕГІ ЕРІТІНДІ. PH-7,4.

БҰЛ ВАКЦИНАНЫ БАРЛЫҚ ДЕНСАУЛЫҚ САҚТАУ МЕКЕМЕЛЕРІНДЕ, ЕМДЕУ-ПРОФИЛАКТИКАЛЫҚ ОРТАЛЫҚТАРДА ЖӘНЕ АУРУХАНАЛАРДА ҚОЛДАНУ КӨЗДЕЛУДЕ.

АИВ жұқпасына қарсы вакцинаның сәтсіздікке ұшыраудың мүмкін болатын себептері:

АИВ сияқты РНҚ-лы ретровирустарға қарсы тірі вирусты қолдану өте қауіпті. Себебі, біріншіден, белгілі бір генотипі бар адамдар үшін олардың патогендігі жоғары болуы мүмкін. Екіншіден, тірі ретровирусты вакциналарды қолданғанда егу алушы ағзаның жасушаларына онкогендер енуі мүмкін. Бұл жағдайға қазіргі кезде адекватты жауап беру мүмкін емес. Нәтижесінде сол ағзада қатерлі ісіктер мен ауру қатері біршама жоғарылайды, осыған байланысты ЖИТС-ке қарсы тірі вакциналарды қолдану өте күрделі. Иммундық жетіспеушілік кезінде енгізілген вакцина антигендік жүктеменің жоғарылауына әкелуі мүмкін, нәтижесінде табиғи төзімділіктің бұзылуы салдарынан аутоиммундық патологияның дамуы мүмкін. Сондықтан екіншілік иммундық жүйесінің жетіспеушілігі бар адамдарға вакцинация жүргізуге болмайды.

Сонымен қатар соңғы жаңалықтарға сүйенсек Лондон корольдігі колледжінің қызметкерлері ағзадағы АИВ инфекциясының таралуына жол бермейтін генді тауыпты.

IV. Қорытынды.

- *Күні бүгінге дейін АҚТҚ инфекциясын толығымен емдейтін дәрінің жоқ екені белгілі, бірақ қандағы вирустың санын азайтып, вирустың ары қарай көбеюіне тосқауыл қоятын дәрілер бар. Қазіргі танда толық емдейтін вакцинаның табылуы әлемдік таптырмас жаналық болар еді. АИВ қоздырғыш шифрлары толық анықталған, ендігі мақсат вакцинаны ойлап табу. Вичерпол вакцинасы соның бастамасы болуы әбден мүмкін.*

